

رۆزگارو ئىمه و يادگارگان

شيعرى: مەھمەد كوردۇ

جاريگان سەرتاشىكى دەستكوپ سەرى خۇم و
گۇفارىكى چاوكوپ سەرى شيعرىكى سەقەت كردبووم
دايكم بەكول بۇ من و
من بەدل بۇ شيعرەكەم دەگرام
تۇش ھاتىت و بەفیزیكەو سەرنجىكت تیگرتین
تۇ ئەو كاتە وەك (نۇبل)
تەنھا سلاوت لە پیرەكان دەگرد
من تارژەنیكى دلتهنگ بووم و تۇ خەمت دەكولاندمەو
تۇ ئەو كاتە لە ئا و ناپاكتر بووی
تا خنكام قووتتدام
دوایی دەرتكردم
وەك ئا و دىكتاتور بووی
ئا و ھەرگیز ریگا بەجووتی ماسی دلدار نادا
پیا سەپەك لەكەناردا، بكەن...
تۇ ئەو كاتە وەك باران دلرەق بووی
كە سەرى درەختە بیمالەكان دەشكىنى
وەك (با) بیمانا بووی
كە گەلا دەترسىنى
من ئەو كاتە، نەمدەزانی بۇ خۇم بگريم
یان بۇ ئەو پەلە ھەورانەى بەكچى سکیان پر بوو ؟
ئەو پەلە ھەورانەى كە منالیشیان بوو
نە (مامان) یان بینى و نەكەس بۇ نەخۇشخانەپەكى بردن...
ئەو پەلە ھەورانەى ھیشتا برینەکانیان تەر بوو،
(با) ھەوشەى ئاسمانی پیگسكان...

ئەو پەلە ھەورانەى
فرىشتەگان بېرەحمانە بەقامچى لىياندان !
من ئەوکاتە نەمدەزانى بۇخۆم بگريم
يان بۇ ئەو پارچە موگناتيسانەى
كە دوور نەبوو پەنجەى عاشقىكى نەفرەتى و
گوى مەمكى مەعشوقىكى بەردبارانكراو بووبن
نەمدەزانى بۇ خۆم بگريم يان بۇ شيعرەگانە
كە نەفامانە
بۇ گوڤارى (چلمن) و
بۇ روژنامەى (چلكن) م، بردبوون
ھەيھات
گوڤارەگان بۇنى عەقلى پير..و
روژنامەگان
بۇنى دلى ئۇينبازيان ليدەھات!
من ئەو كاتە نەمئەزانى بۇ خۆم بگريم يان بۇ ھاوپرىكانە
كە بەكۆل گلەييان ليدەكردم
زستان دەيوت:
تۇ خۆت گەرم كردۆتەوودو
بىرى پەنجە رچيوەگانى منت نەبووہ
پايز دەيوت:
بۇ گولە پيرەگان گرياويت و
گەلا جوانەمەرگەگانى منت نەبينيووہ
چنار دەيوت:
تۇ وانەى رەوانبىژيت تەواو كردووہ و
جاريك منت بەدلبەرەكەى خۆت نەچواندووہ
چۆلەكە دەيوت:
من لە بيكەسيدا سالى سەرم ژانى كردووہ
تۇ لەسەرقاليدا بە كۆترەگانەوہ، سەرىكت لىنەداوم!

من ئەوكاتە نەمدەزانی
بۆ خۆم بگريم يان بۆ ئەو ھاوسى گولفرۆشەم
كە بۆنى خۆى لەبۆنى گولەكانى خۆشتر بوو
ئەو ھاوسى گولفرۆشەم
كە گولەكانى
بەخەمناكى
سەيرى مەمكىان دەكردو دەيانووت:
خۆزگە ئىمەش مەمكىان ھەبووايەى !
ئەو ھاوسى گولفرۆشەم
كە گولەكانى دەفرۆشت و بۆ مەمكەكانى خۆى دەگريا !

***

بىرتە رۆزىكى زستان
بەرلەوھى يەكەمىن وشەى عەشقت بۆ بدركىنم
شەرم سىماى ھەردووكمانى گۆرى؟
بەرلەوھى يەكەمىن وشەى عەشقت بۆ بدركىنم
باران ريشى پالتۆكەى من و
قژى چاكەتەكەى تۆى شۆرى..؟
بەرلەوھى يەكەمىن وشەى عەشقت بۆ بدركىنم
تۆ وتت دەزانى لەبراكەى من دەچى؟
من وتم: دەزانى لەبراى كەس ناچم
بىرتە بەيانىەكى خەمبار
لە گازىنۆيەكى گىلدا
گالتهىەكى منالانەمان كردو
پشتى پيالەيەكى بىگوناهمان بەدەستەوھە شكا..؟
لووتى تفەنگىكمان كردە شمشال
پەنجەمان بۆنى خوین و
لئومان تامى خوینی پيارزا
شارمان بەجىھىشت و

لەژېر دارىكا كە دلى له عەشق فينكتر بوو
پەنجەى من بو پرچى تو و
پرچى تو بو پەنجەى من گريا
من بوئى تووم كروو خەريك بوو شىت بىم
تو بوئى منت كروو گونەت سوور داگەرا
من لەتو وردبوومەو و وەخت بوو سەرى خوم هەلكەنم
تو وەك شوخە شوپرەبىيەكى شەرمەن
سەرت خواركردەو
چاوت لەبىانوويەك گەرا
وتت: ئەها ئەو مېروولەيە چەن گوناھە
ئەرى حىكمەت لە دروستكردنى مېروولە چى بوو؟
وتت: مېروولە بو ئەو هاتە دنياو
حىكايەتى عاشقەكان تىكدا !
ويستم باسى فرۆيدت بو بكەم
وتت: ئەم مېروولەيە چەن تەنيايە
ويستم باسى نەوال سەعداويت بو بكەم
وتت: خوزگە دەمزانى چى لە دلە بچكۆلەكەى دايە
لەبەر خومەو وەتت: خودايە
كە خوت بە ئاوى عەشقىكى بىئوقرە ئاوتداين
ئەم زەھرى شەرمە چى بوو لە گۆزەى (روح)ماندا؟
وتت: ئەى رو ئەو چىيە دەلئى شىتبوو؟!
وتت مامۇستايەكمان هەبوو دەيوت:
بەلاتىنى بەمانگ دەلئىن (ليوننا)*
مامۇستاكەمان دەيوت:
دەلئىن كە مانگ گەيشتە چواردە
ئىتر عاقلەكان شىت و
شىتەكان شىتتر دەبن

* ليوننا: بەلاتىنى واناى شىت دەطىتەنىت

بیرته ئیواره یه کی دلتەنگ، باسی نیشتمانم بۆ کردی:

جاریکیان له شه قامیکی قوم قاپی شاری ئەستانبولدا

گیژەگیژ دەسورامەوه

شەو داها، خەلک یەك یەك و دوو دوو

چوونەوه بۆ مائی خۆیان و من تەنیا مامەوه

ئەو شەوه تیگەیشتم

ئیمە بەرامبەر بەوانە ی گیانیان بەنیشتمان بەخشی بوو

چەنی بیوهفا بووین

تۆ وت:

نیشتمان خۆشەویستە، بەر لەوهی بکریته زیندان!

بیرته عەسریکی سەرگەردان

باسی رۆژی حەشریکم بۆ کردی، کە له خەوندا بینیبووم

وتم لەو رۆژی حەشرەدا

مردوووە کۆنەکانی گۆرستان

دلی مردوووە تازەکانیان دایەوه

ئەو رازو نەینییە بیگەردانە ی

هەلەم له مائی دەریاکان دزی بووی

باران هینایەوه

دارە غەریبەگە ی سەر مەزاری مەولەوی

هەستی بەتەنیا یی کرد

یەك پۆل کوکوختی میهرەبان

رۆیشتنە لایەوه

ژنە دلگەرمەکانی ولاتەگەم

هیشتا پرچە بۆنخۆشەکانیان له دەنووی کەو ئالتر بوو

سەریان له خەنە نایەوه

فەرهاد بەرەو بیستوون رۆی

پیش پیرەژن

شیرین پرچی له گولۆو هەلکیشا و

گۆزەيەك ئاوى عىشقى برد و
چوو بەھانىيەوہ
شەم ميوانىكى ھات
بەخەيالى وەلى دىوانەوہ
چى شيرىنى لە دليا بوو
بوى كرده ناو يەك پيالە چايەوہ
حەببە ھىشتا ھەئەم لە پەرچەكانى ھەئەدەستا
وہك بۇنى نالى كەردى
چىلكەو دارى ھىناو ئاوى لىنايەوہ

★ ★ ★

بىرتە چىشتەنگاويكى خەمناك
باسى گەورەيى عەشقەم بۇ كەردى:
ئاو ئەوہندە حەزى لە كچۆلەى مانگ بوو
ھىنايە نىو دلى خويەوہ
(عەشق دوورى نازانى)
شۆرەبى ئەوہندە تاسەى كانىلەى كەرد
لەتاوا شۆرەبۇيەوہ
(عەشق گەورەو بچووكى نازانى)
شىخى سەنعان بەرمالەكەى لوول كەرد و
خەونى بەكاكۆلى كچە گاوريكەوہ بىنى
(عەشق بىرو باوەر نازانى)
بىرتە وئەم:
من بەرلەوہى گۆناى كچىك
چاوەكانەم بەرزى
خەونەم بەو لالانەوہ بىنى
كە لە بىستوونا شىن بوون و
ھىكايەتى خويىنى رزاوى فەرھادىيان گىرايەوہ
من ھىشتا منالىيى لەپەرچەكەم دەرزا

هېشتا جيگه ماچي فريشتهكان
بهروومهتمهوه مابوو
حهسووديم به باوکه ئادهم برد
که باوهشی بهههشتيش نهيتوانی دلی خاموش کا
من بهرلهوهی ناوی هاوسیگانم فیبرم
لاس و
سیامه‌ند و
مهم و
وهلی دیوانهم
به هاوری و هاوسی دلسۆزی خۆم دهزانی!

* * *

بیرته جاریکیان
دوای دابرانیکی نازارای
حیکایه‌تی تاسه و هه‌ناسه و دووریم بۆ گیرایته‌وه:
وتم نه‌گهر خوینی قه‌له‌مه شه‌رمنه‌که‌م
گو‌نای ده‌فته‌ره‌کانمی ته‌پرکرد، لیم نه‌گری
نه‌گهر دووکه‌لی سۆز
له‌مناره‌ی می‌شکمی سه‌رکرد، لیم نه‌گری
چونکه باوکه ئادهم
له‌و به‌هه‌شته دل‌رفینه‌ی خوادا
تا دایکه حه‌وا،
وه‌ک دوومه‌له هه‌نگوینن له قۆلی هه‌لتوقی
په‌رو بالی دهرکرد
ئه‌ی من له‌م دۆزه‌خه دل‌پروکینه‌ی دنیا‌دا
تۆ نه‌ له‌ بالم هه‌لتوقی و
نه‌ بۆ پیاسه‌یه‌کی نیواران
تاوی ده‌ستمبگری
هه‌قی خۆم نییه‌ تکای ئه‌وه‌ت لیبه‌که‌م

ئەگەر ھۆن.. ھۆن
ئەگەر خورپ.. خورپ
وہک منائیکى گەورە گریام، لیم نەگری؟!
بیرتە تۆ وتت:
قسەکانت دلم سەرخۆش دەکەن
من وەک باپیرە درێژدادرەکانم
درێژەم بە باسی عەشقدە:
وتم: بەر لەھاتنی پیغەمبەرەکان،
بەر لەپەرستنی بت و
پەیداوونی ناکۆکی و
دەست پیکردنی شەرەکان
بەر لەناسینی پارە و
زێر و گەوھەرەکان
بەر لەوانە و ملیۆنان ملیۆن شتی دی
کە ھیشتا دنیا وەکو گولئیکى کئیولە ساکار بوو
مرۆف عەشقی ناسی و
پیوہی گرفتار بوو!
بیرتە تۆ وتت:
قسەکانت لە ماچەکانت خۆشترن
من لە داخا تیرو پر ماچم کردی !!
بیرتە ھەرچەکمان کۆکردەوہ
رەشەبای رۆژگار بردی !!

1999-1998

Dengekan